

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

**Матеріали всеукраїнської науково-
практичної конференції викладачів
та фахівців-практиків**

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

**XI Всеукраїнської науково-
практичної конференції курсантів,
студентів, аспірантів та ад'юнктів**

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів - 2021

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Всеукраїнської
науково–практичної конференції
викладачів та фахівців–практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та

*XI Всеукраїнської
науково–практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2021

Голова:	Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД, д.с-г.н., професор Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – перший проректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор.
Заступники голови:	Василь ПОПОВИЧ – начальник навчально–наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, доктор технічних наук, професор; Дмитро МАТВІЙЧУК – головний редактор науково–виробничого журналу «Охорона праці»; Василь ГОЛНЬКО – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Василь КОВАЛИШИН – завідувач кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій ЛДУБЖД, доктор технічних наук, професор.
Члени оргкомітету:	Наталія БОРОДІНА – професор кафедри технології навчання, охорони праці та дизайну БІНПО, доктор технічних наук, старший науковий співробітник; Орися Горностай – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Ярослав ІЛЬЧИШИН – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат педагогічних наук. Марта ЛАБАЧ – завідувач кафедри українознавства, кандидат філологічних наук, доцент; Володимир МАРІЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника навчально–наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико–математичних наук, доцент; Олександр МІРУС – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; Оксана СТАНІСЛАВЧУК – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; Інга УРЯДНІКОВА – доцент кафедри технології навчання, охорони праці та дизайну БІНПО, кандидат технічних наук, доцент; Сергій ЧЕБЕРЯЧКО – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Олена ЯВОРСЬКА – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент.

**ОРГАНІЗАТОРИ
ТА ВИДАВЦІ**

Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Науково–виробничий журнал «Охорона праці»

**Друк на різнографі
Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та відповідальний за друк**

Назарій ПЕТРОЛЮК

Микола Фльорко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

«Охорона праці: Освіта і практика», «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці»: Зб. наук. праць Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків та XI Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів – Львів: ЛДУ БЖД, 2021. – 251 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XI Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. «ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА»

Перспективи розвитку напрямку “Охорона праці” в сфері освіти
Діджиталізація освітнього процесу та інформаційного простору за напрямом «Охорона праці»
Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці»
Формування ризик–орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств
системи управління охороною праці.
Оцінка ризиків
Практичний досвід з охорони праці на підприємствах

Секція 2. «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промислового безпекою
Профілактика виробничого травматизму
Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників
Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структурах
Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки
Культура та психологія праці
Математичні моделі в охороні праці

© ЛДУ БЖД, 2021

Здано в набір 14.04.2021. Підписано до друку
21.04.2021. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 15,5.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилення на збірник обов'язкове.

Вакуліч Ірина, Станіславчук О.В. СУЧАСНІ УМОВИ ПРАЦІ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	201
Гармата М.В, Городник Ю.Т., Тимошук С. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖАХ	202
Горбенко В.С., Руденко Ю.В., Шароватова О.П. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ У ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ	205
Дементьєва А.О., Пищикова О. В., Янова Л. О. ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ЯК ОСНОВА УСПІШНОЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	208
Катеринич Н.В, Лапшин О.Є., Пищикова О. В., Янова Л. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	210
Коваленко Я.В., Марич В. М. ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	212
Коровай Ю., Станіславчук О.В. СОЦІАЛЬНІ ФОБІЇ ЯК ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ЧИННИКИ	214
Кучма С., Станіславчук О.В. МОБІНГ ЯК ЛАТЕНТНА ФОРМА ВИРОБНИЧОЇ НЕБЕЗПЕКИ	216
Мезіан Р.Ю., Безсонний В.Л. КУЛЬТУРА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ – ЯК ФУНДАМЕНТ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ	218
Мисліборський В.В., Романіщина О.В. ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ПРАЦІ	220
Полодюк О.В., Горностай О.Б. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	222
Скриль Т.І, Нерета В.В., Фірман В.М. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕКИ У ВЕЛОТУРИЗМІ	224
Ткачук М. М., Фірман В.М. АНТРОПОГЕННИЙ ЧИННИК І БЕЗПЕКА В ГОРАХ. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	227
Хомич Ю.В., Третьак О.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ м. ЛЬВОВА	230

стверджувати, що культура безпеки тотожна обізнаності працівників, тому що обізнаність працівників є одним з багатьох елементів культури, вона є лише частиною, а не цілісністю. Відповідно не може бути універсальних моделей управління культурою безпеки на підприємствах в наслідок того, що кожна виробнича система є унікальною. Отже, процес створення культури безпеки є «специфічним» та «індивідуальним» процесом для кожного виробництва, і навіть для групи людей і основним завданням є питання щодо створення унікальної корпоративної системи культури безпеки праці персоналу, що дозволить зробити запропонована модель Домініка Купера.

Список використаних джерел

1. Купер, Мэриленд (2000). «К модели культуры безопасности» (PDF). Наука о безопасности . 36 (2): 111–136. DOI : 10.1016 / s0925-7535 (00) 00035

УДК 159.923:616/057

ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Коваленко Я. В.

Марич В. М., к.т.н., старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Здоров'я – це сукупність фізичних, духовних, соціальних якостей людини, що є основною її довголіття та необхідною умовою здійснення творчих планів, високої працездатності, створення сім'ї, народження й виховання дітей.

Фізичне здоров'я дає гарне самопочуття, бадьорість, силу. Психічне – дарує спокій та чудовий настрій. Їх можна сформувати тільки шляхом отримання знань і постійної роботи над собою. Для того, щоб зберегти своє здоров'я, треба докладати неабияких зусиль, адже стан здоров'я людини залежить на 20 % від спадковості, на 10 % – від рівня розвитку медицини, на 20 % – від стану довкілля, на 50 % – від способу життя.

Здоровий спосіб життя – це дії, спрямовані на запобігання захворювань, зміцнення всіх систем організму та поліпшення загального самопочуття людини.

Здоровий спосіб життя як форма активної фізичної життєвої діяльності людини включає в себе наступні основні елементи: розпорядок дня (раціонально складений), раціональний режим праці та відпочинку, гігієна

харчування, правильне дихання, повноцінний режим сну, викорінення шкідливих звичок, оптимальний руховий режим, масаж, фізичне загартування.

Особливе місце в режимі здорового способу життя належить розпорядку дня, який задає певний ритм життя та діяльності людини. Режим кожної людини повинен передбачати певний час для роботи, відпочинку, прийому їжі, сну.

При правильному режимі, що суворо дотримується, виробляється чіткий і необхідний ритм функціонування організму, що створює оптимальні умови для роботи та відпочинку, і тим самим сприяє зміцненню здоров'я, покращанню працездатності та підвищенню продуктивності праці.

Раціональне харчування забезпечує правильне зростання й формування організму, сприяє збереженню здоров'я, високій працездатності та тривалості життя.

Правильне дихання є однією з найважливіших функцій організму. Воно знаходиться в тісному взаємозв'язку з кровообігом, обміном речовин, м'язовою діяльністю та здійснюється при безпосередній участі центральної нервової системи. Дихати обов'язково треба через ніс. Проходячи через носову порожнину, атмосферне повітря зволожується та очищається від пилу.

Для збереження нормальної діяльності нервової системи та всього організму велике значення має повноцінний сон. Сон — це свого роду гальмування, яке захищає нервову систему від надмірної напруги та втоми, а також наш організм повністю відновлюється під час сну. Практична порада: мінімум можна спати 6 годин; найкращий час для сну 22:00 – 3:00, тому до 22:00 ви має заснути і спати, прокидатися можна з 4 – 8. (експериментуйте з часом для сну, щоб визначити, як вам найкраще спати, на крайній випадок можна лягати до 23:00).

Оптимальний руховий режим — важлива умова здорового способу життя. Його основу складають систематичні заняття фізичними вправами й спортом, що ефективно вирішують задачі зміцнення здоров'я та розвитку фізичних здібностей, а також збереження здоров'я й рухових навиків, посилення профілактики неблагополучних вікових змін.

Масаж сприяє збільшенню кровопостачання ділянок тіла, що масажуються, покращує відтік венозної крові, активізує дихання шкіри, процеси обміну речовин, посилює функції потових і сальних залоз, видаляє клітини шкіри, що відмерли, при цьому шкіра стає пружною, а зв'язки та м'язи зберігають еластичність.

Важливе значення у формуванні здорового способу життя відведене саме раціональному харчуванню, що передбачає насичення організму необхідною кількістю вітамінів, мікроелементів, білків, жирів, вуглеводів, водою, що мають поліпшувати стан здоров'я та підтримувати масу тіла на

оптимальному рівні. Крім цього, необхідною умовою гарного самопочуття та здоров'я людини є відсутність шкідливих звичок.

Основні принципи правильного загартування повинні знати всі: поступовість, систематичність і послідовність; врахування індивідуальних особливостей, стану здоров'я та емоційні реакції на процедуру. Ще одним діючим засобом, що загартовує, може й повинен бути до і після занять фізичними вправами контрастний душ. Контрастні душі тренують нервово-судинний апарат шкіри та підшкірної клітчатки, вдосконалюючи фізичну терморегуляцію, а також здійснюють стимулюючу дію на центральні нервові механізми.

Не менш важливими є й рухова активність та регулярні фізичні навантаження, спрямовані на підвищення рівня фізичного розвитку та його підтримку.

Пам'ятайте, що спосіб життя має найбільший вплив на стан здоров'я, а здоровий спосіб життя, в свою чергу, закладає фундамент гарного самопочуття, зміцнює захисні сили організму та розкриває його потенційні можливості.

Список використаних джерел

1. Електронний ресурс: <https://zdrav.ck.gov.ua/uk/content/zdorovyuy-sposib-zhyttya-shlyah-do-zdorovya>
2. Електронний ресурс: http://cgz.vn.ua/problematika-gromadskogo-zdorovya/problematika-gromadskogo-zdorovya_452.html

УДК 331.446

СОЦІАЛЬНІ ФОБІЇ ЯК ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ЧИННИКИ

Коровай Юлія

Станіславчук О.В., к.т.н., доцент, доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Що таке ксенофобія? Під цим терміном зазвичай розуміють несприйняття, страх або неприязнь до тих людей, які відрізняються, і найчастіше – до іноземців. За своїми формами та проявами ксенофобію поділяють на дві основні групи: об'єктом однієї з них є культурні верстви, що вважаються чужими, прибулими з інших країн, а друга стосується внутрішніх груп суспільства, що вважаються шкідливими та чужими для нього. До цієї категорії можна віднести біженців з невідконтрольних Україні територій Донбасу і Криму, а також трудових мігрантів, представників національних та сексуальних менших тощо. До складу ксенофобії належать такі соціальні фобії, як мігрантофобія (упереджене ставлення до вимушених переселенців